
Duurzaamheidsrapportages: internationale standaarden zijn onmisbaar

Introductie

Binnen Europa zijn grote ondernemingen, bedrijven met een personeelsbestand van 500 medewerkers of meer, verplicht om niet-financiële informatie te verstrekken. De NFRD-richtlijn (Non-Financial Reporting Directive) schrijft onder andere voor dat bedrijven informatie beschikbaar moeten stellen over klimaatrisico's en sociale aspecten zoals arbeidsomstandigheden en diversiteit. Daarnaast heeft de Europese Commissie zich tot doel gesteld dat er binnen 18 maanden Europese duurzaamheidsrapportagestandaarden beschikbaar moeten komen.

Onder andere door deze ontwikkelingen, en door de toenemende interesse van andere overheden, toezichthouders, beleggers en consumenten, besteden bedrijven over de hele wereld nu meer aandacht aan het rapporteren over duurzaamheid. Specifiek prestaties met betrekking tot milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG - Environmental, Social & Governance) aspecten staan de afgelopen paar jaar volop in de belangstelling.

Wat zijn duurzaamheidsrapportages? Wat zijn de belangrijkste duurzaamheidsrapportagestandaarden op dit moment? En wie zijn de betrokken partijen? Deze paper is ontwikkeld om antwoord te geven op deze vragen. Dit zodat er een goed overzicht is van de huidige ontwikkelingen op dit gebied.

Wat is een duurzaamheidsrapportage

Een duurzaamheidsrapportage zorgt ervoor dat bedrijven verantwoording afleggen over hun bedrijfsvoering. De rapportage helpt investeerders, maatschappelijke organisaties, consumenten, beleidsmakers en andere belanghebbenden om de niet-financiële prestaties van grote bedrijven te evalueren. Op deze manier worden bedrijven aangemoedigd op een verantwoorde manier zaken te doen.

In een duurzaamheidsrapportage kunnen verschillen facetten, zoals mensenrechten, arbeidspraktijken, milieuaspecten, eerlijke bedrijfsvoering, consumentenzaken en de betrokkenheid van een bedrijf bij de gemeenschap aan de orde komen.

Waarom en voor wie worden duurzaamheidsrapportages opgesteld

Het behouden van vertrouwen in bedrijven en overheden is van fundamenteel belang voor een duurzame economie en wereld. Elke dag worden er beslissingen genomen door bedrijven en overheden die directe gevolgen hebben voor hun stakeholders. Deze beslissingen hebben zelden alleen een economische impact. Duurzaamheidsrapportages zijn ontwikkeld zodat ze een helder inzicht geven in financiële en niet-financiële prestaties van een bedrijf en zijn ontwikkeld voor stakeholders en andere belanghebbenden die graag dit inzicht willen verkrijgen.

In het algemeen is er nu een duidelijke trend waarneembaar waarbij de focus van een aandeelhoudersperspectief naar een stakeholderperspectief verschuift, om het belang van alle belanghebbenden en de drijvende krachten achter waardecreatie en risico te weerspiegelen. Duurzaamheidsrapportages zijn ontwikkeld omdat ze hierin een belangrijke rol spelen en dragen bij aan verbeterd inzicht in de kansen en risico's, het verband tussen financiële en niet-financiële prestaties, verwachtingen van stakeholders en zorgen ervoor dat duurzaamheidsprestaties van een bepaald bedrijf vergeleken en beoordeeld kunnen worden.

Wettelijke verplichtingen binnen Europa

Binnen Europa zijn grote ondernemingen, bedrijven met een personeelsbestand van 500 medewerkers of meer, verplicht om niet-financiële informatie te verstrekken. Deze richtlijn schrijft onder andere voor dat bedrijven informatie beschikbaar moeten stellen over klimaatrisico's en sociale aspecten zoals arbeidsomstandigheden en diversiteit. Deze richtlijn staat bekend als de NFRD (Non-Financial Reporting Directive).

Nieuwe richtlijn voor meer bedrijven

Op 21 april 2021 heeft de Europese Commissie een voorstel aangenomen voor de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), om de huidige NFRD-richtlijn te vervangen. De nieuwe richtlijn vereist zeer waarschijnlijk het gebruik van Inline XBRL (of iXBRL) en zorgt ervoor dat rapportages met ESG-gegevens onderling beter vergelijkbaar zijn voor beleggers en andere belanghebbenden. De Europese Commissie mikt op invoering van de nieuwe verplichtingen per boekjaar 2023.

Alle bedrijven met meer dan 250 medewerkers worden verplicht verslag te doen. Naar verwachting moeten daardoor bijna vijftigduizend bedrijven in de Europese Unie (EU) zich straks aan de gedetailleerde EU-normen voor duurzaamheidsrapportage houden. De huidige regels gelden voor circa elfduizend ondernemingen in de EU. In Nederland ging het tot nu om zo'n honderd vooral beursgenoteerde bedrijven, dat worden er straks ongeveer vijfhonderd.

De nieuwe CSRD-richtlijn zorgt er onder andere voor dat:

- rapportages gedetailleerder worden,

- het toepassingsgebied wordt uitgebreid tot alle grote bedrijven (niet alleen beursgenoteerd) en bedrijven die op de gereguleerde markten actief zijn,
- er een audit noodzakelijk zal zijn van het verslag en dat informatie digitaal 'getagd' wordt zodat de informatie door een machine leesbaar is.

Met de nieuwe richtlijn beoogt de Europese Commissie te bereiken dat duurzaamheidsrapportages uiteindelijk op eenzelfde niveau terechtkomen als financiële rapportages.

Ontwikkeling niet-financiële standaard binnen Europa

European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) taskforce van de Europese Commissie is belast met het ontwikkelen van niet-financiële standaarden. Doelstelling is dat Europa binnen 18 maanden over duurzaamheidsrapportagestandaarden beschikt. De nieuwe openbaarmakingsregels die in januari 2024 van kracht worden, zorgen ervoor dat bedrijven normen nodig hebben die in 2022 klaar zijn voor gebruik.

De Europese Commissie zal zeer waarschijnlijk Inline XBRL inzetten voor duurzaamheidsrapportage van Europese bedrijven. EFRAG zal nauw samenwerken met bestaande rapportagekaders en met pogingen om een wereldwijde standaard te ontwikkelen, en voldoet al aan internationale normalisatie-instellingen, maar zal ook rekening (moeten) houden met onderliggende ambities van de EU.

Huidige standaarden en samenwerkingsverbanden

Wereldwijd zijn er verschillende standaarden op het gebied van duurzaamheidsrapportages beschikbaar. In de onderstaande opsomming zullen we de meeste gebruikte standaarden, en de organisaties die ze beheren, benoemen.

De meeste gebruikte standaarden op het gebied van duurzaamheidsrapportages zijn:

- **GRI: Global Reporting Initiative** is de onafhankelijke, internationale organisatie waarvan het secretariaat gevestigd is in Nederland. De GRI zorgt ervoor dat bedrijven en organisaties hun impact op de wereld inzichtelijk kunnen maken, door hen een gemeenschappelijke taal te bieden. De GRI-standaarden worden over de wereld het meest gebruikt. Het is een set van beschreven richtlijnen samengevat in een verslaggevingsraamwerk. Deze set kan als PDF gedownload en gebruikt worden. Voor GRI zijn XBRL-taxonomieën ontwikkeld maar die worden op dit moment niet meer actief gebruikt.
- **SASB: De Sustainability Accounting Standards Board** is een onafhankelijke non-profitorganisatie die gevestigd is in Amerika. De SASB stelt normen vast zodat bedrijven financiële duurzaamheidsinformatie beschikbaar kunnen stellen aan hun investeerders. De SASB-standaarden identificeren een subset van **ESG**-definities die het meest

relevant zijn voor financiële prestaties van 77 verschillende bedrijfstakken. Op 12 februari 2021 heeft SASB een volledige XBRL-taxonomie hiervoor uitgebracht. Recentelijk heeft de SASB aangekondigd te gaan fuseren met de International Integrated Reporting Council (IIRC) tot de Value Reporting Foundation (VRF).

- **PCAF: Partnerschap for Carbon Accounting Financials** is een verbond van samenwerkende financiële instituten. Het initiatief is in Nederland gestart en werkt nu wereldwijd. Hun doel is om een geharmoniseerde aanpak te ontwikkelen om de broeikasgasemissies in verband met hun leningen en investeringen te beoordelen en openbaar te maken. PCAF heeft een open-source wereldwijde Greenhouse Gas (GHG)-boekhoudstandaard voor financiële instellingen ontwikkeld, de Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry. Deze standaard is via de website te downloaden in een PDF-formaat.
- **IFRS: International Financial Reporting Standards** is een standaard die beheerd wordt door de **International Accounting Standard Board (IASB)** die gevestigd is in Londen. De IFRS-standaard is een standaard voor de jaarverslagen van bedrijven. Dit betreft dus financiële gegevens. Onder samenwerkingsverbanden en initiatieven wordt nader toegelicht welke acties men voornemens is m.b.t. de duurzaamheidsrapportage. Beursgenoteerde bedrijven binnen in de EU zijn verplicht om via de IFRS-standaard te rapporteren aan hun lokale toezichthouder, dit betreft dan de financiële gegevens. IFRS zal op basis van XBRL ook een standaard ontwikkelen voor ondersteuning van de duurzaamheidsrapportages.

De belangrijkste samenwerkingsverbanden, initiatieven en/of regelgeving op het gebied van duurzaamheidsrapportages zijn:

- **NFRD: Non-Financial Reporting Directive** bevat EU-regels die grote ondernemingen verplichten om regelmatig een verslag te publiceren over hun activiteiten die een sociaal- of milieueffect hebben. De NFRD bepaalt dat grote organisaties van openbaar belang (OOB), zoals effecten uitgevende instellingen, banken en verzekeraars, een verklaring over niet-financiële informatie moeten opnemen in hun bestuursverslag (zoals in Nederland) of in een afzonderlijke publicatie. Daarin rapporteren zij over milieu-, sociale- en personeelsaangelegenheden, mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping.
- **CDSB: Climate Disclosure Standards Board** is een internationaal consortium van bedrijfs- en milieu-NGO's dat gevestigd is in Londen. CDSB biedt bedrijven een kader om milieu-informatie te rapporteren; dit doen zij door een format beschikbaar te stellen wat bedrijven kunnen gebruiken bij hun rapportages.
- **IFRS: De International Financial Reporting Standards Foundation** heeft een voorstel gelanceerd om haar statuten te wijzigen om de ontwikkeling van duurzaamheidsnormen binnen haar doelstellingen te laten vallen, aangezien zij uitkijkt naar de oprichting van een **International Sustainability Standards Board (ISSB)**. De aankondiging markeert de volgende stap in de ontwikkeling van wereldwijde duurzaamheidsnormen voor bedrijfsrapportage. De IFRS heeft ook een werkgroep opgericht waarin organisaties deelnemen die onder andere op duurzaamheid en

standaarden zijn gericht waaronder de Value Reporting Foundation, de geïntegreerde op verslaglegging gerichte organisatie die zou worden gevormd door de fusie van:

- **I**nternational **I**ntegrated **R**eporting **C**ouncil (IIRC)
- **S**ustainability **A**ccounting **S**tandards **B**oard (SASB)
- **C**limate **D**isclosure **S**tandards **B**oard (CDSB)
- **W**orld **E**conomic **F**orum (WEF).
- **TCFD**: Task Force on Climate-related Financial Disclosures is opgericht door de FSB (**F**inancial **S**tability **B**oard) om de rapportage van klimaat-gerelateerde financiële informatie te verbeteren en te vergroten.
- **ESS**: Environmental and Social Standards, een initiatief van de Wereldbank waarin de vereisten zijn uiteengezet die van toepassing zijn voor met name banken

Integrated Reporting

Een belangrijke ontwikkeling die ervoor zou kunnen zorgen duurzaamheidsrapportages een verdere vlucht nemen is de ontwikkeling van integrated reporting. Het primaire doel van een geïntegreerd rapport is om aan stakeholders uit te leggen hoe een organisatie in de loop van de tijd waarde creëert. De beste manier om dit te doen, is door een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve informatie die zowel financieel als niet-financiële data bevat. Op deze wijze hebben de stakeholders van bedrijven goed inzicht in het functioneren en de bedrijfsvoering van een bepaald bedrijf.

De uitdaging

In het grote speelveld van beschikbare standaarden zoals CSRD, GRI, SASB, IFRS, PCAF en anderen, is er op dit moment nog geen algemene (internationale) standaard voor duurzaamheidsrapportages. Voor verdere integratie en wereldwijde efficiëntie van data-uitwisseling is het mogelijk dat er op termijn één generieke standaard beschikbaar komt op het gebied van duurzaamheid en ESG-doelen. Ook is het mogelijk dat bepaalde standaarden verdwijnen, fuseren of naast elkaar zullen blijven bestaan. De keuze van een standaard met XBRL techniek (inline) lijkt een logische keuze, mede gezien het feit dat voor de verplichte financiële rapportage (ESMA-ESEF) hier al voor gekozen is. In Nederland zal deze standaard ondersteund worden door het Standard Business Reporting (SBR) programma. De komende jaren zal duidelijker worden hoe duurzaamheidsstandaarden en oplossingen zich verder zullen ontwikkelen.